

«
**Сутність та особливості
ІР-стратегії
в проєктній діяльності**
»

Юліана
Зух-Кіпріянова

Провідна професіоналка з
інтелектуальної власності УКРНОІВІ

Об'єкт права інтелектуальної власності – результат інтелектуальної, творчої діяльності

Інтелектуальна діяльність

будь-яка розумова діяльність людини

Творчість
(творча діяльність)

цлеспрямована інтелектуальна діяльність людини, результатом якої є щось нове, що відрізняється оригінальністю, неповторністю та суспільно-історичною унікальністю

Інтелектуальна власність

ІР у США — це 38% ВВП

60% вартості будь-якого iPhone – це ІР

> 90% вартості компанії Google – це ІР

Інтелектуальна власність - нематеріальний актив

01 Заохочує інновації та творчість

02 Сприяє економічному зростанню

03 Залучає іноземні інвестиції

04 Захищає споживачів

05 Сприяє міжнародній торгівлі

06 Збереження культури

ІР-СТРАТЕГІЯ - ЦЕ СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО РОЗРОБКИ ТА ПЛАНУВАННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ОХОРОНИ ТА ЗАХИСТУ НОВИХ, РОЗРОБЛЕНИХ В ПРОЄКТІ ТЕХНОЛОГІЙ, ЯКИЙ ДОЗВОЛЯЄ ПІДПРИЄМСТВУ ЕФЕКТИВНО ОХОРОНЯТИ СВОЇ РОЗРОБКИ НА ПОТЕНЦІЙНИХ РИНКАХ, ОПТИМІЗУВАТИ ВИТРАТИ НА ІХ ЗАХИСТ ТА МІНІМІЗУВАТИ РИЗИКИ ІХ ВИКОРИСТАННЯ КОНКУРЕНТАМИ, ЩОБ ОТРИМАТИ КОНКУРЕНТНУ ПЕРЕВАГУ НА РИНКУ

ІР-СТРАТЕГІЯ ОХОРОНИ

ІР-СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ — ІР-СТРАТЕГІЯ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ

ІР-СТРАТЕГІЯ ЗАХИСТУ

01

Неможливо охороняти права на всі об'єкти ІР “в усіх країнах світу”

02

Кожна країна має свої особливості у сфері ІР

03

Важливо не тільки зареєструвати та запатентувати, а й розуміти скільки буде коштувати подальше підтримання чинності свідоцтв та патентів. Враховуйте, що є Вашою конкурентною перевагою.

Визначення
ключових сфер
діяльності та
потреб

1

Виявлення
охороноспроможних
об'єктів технологій

2

Визначення
виду охорони

3

Проведення
переговорів з
ключовим персоналом
зادля збереження
секретності.
Підписання договорів

4

Вибір території
патентування

5

Підготовка та
подання патентної
заявки, супровід
експертизи заявки
та підтримання
чинності патенту

6

Оцінка вартості

Управління
портфелем
IP та
монетизація

7

Визначення ключових сфер діяльності та потреб

1

Яка Ваша сфера діяльності? До якої відносяться потенційні об'єкти ІВ?

2

Яку проблему Ви хочете вирішити?

3

Яка Ваша мета охорони прав ІВ?

4

Аналіз ІР ландшафту: дослідження наявних прав на винаходи, твори, ТМ тощо, що відносяться до вашої сфери діяльності. Визначте конкурентні переваги та можливі ризики.

Основні способи комерціалізації ІР прав:

ліцензія на використання ІР об'єкта

передання виключних майнових прав інтелектуальної власності

створення за замовленням і використання ІР об'єкта

ліцензійний договір

+оцінка, внесення майнових прав інтелектуальної власності до статутного капіталу

комерційна концесія (франчайзинг)

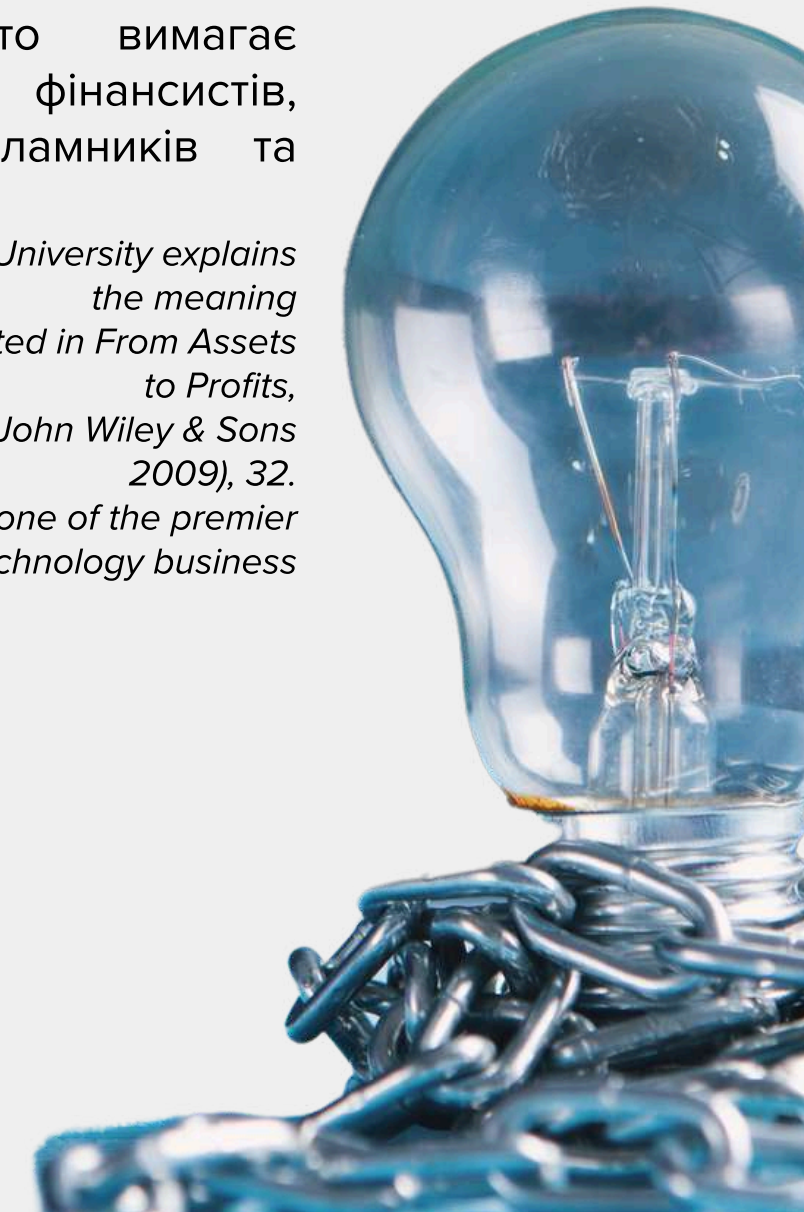
використання об'єктів права інтелектуальної власності у власному виробництві

Управління портфелем ІР та монетизація

Комерціалізація — це процес, під час якого організація виводить свою інновацію на ринок. Комерціалізація часто вимагає координації дій винахідників, фінансистів, працівників, керівництва, рекламників та маркетологів.

Professor Scott Kieff of George Washington University explains the meaning of commercialization. This work has been cited in From Assets to Profits, Ed. Bruce Berman, (Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons 2009), 32.

5 The Sussex Innovation Centre (SInC) is one of the premier technology business

Виявлення охороноспроможних об'єктів технологій

1

Проведення технологічного аудиту для визначення об'єктів, які можуть охоронятись.

2

Використання патентних баз даних (Google Patents, Espacenet, WIPO PatentScope) для визначення рівня техніки та виявлення аналогів.

3

Попередній аналіз патентоздатності виявлених об'єктів технології – перевірка новизни, промислової придатності та винахідницького рівня.

4

Оцінка та оптимізація бюджетів патентування

Об'єкти права ІР

твори літератури, науки,

мистецтва

комп'ютерні програми

бази даних

виконання

фонограми

відеограми

програми організацій

мовлення

прес-публікації

автоматична охорона без

обов'язкової реєстрації

винаходи

корисні моделі

промислові зразки

торговельні марки

комерційні найменування

географічні зазначення

наукові відкриття

сорти рослин

породи тварин

комерційні таємниці

раціоналізаторські пропозиції

компонування напівпровідникових

виробів

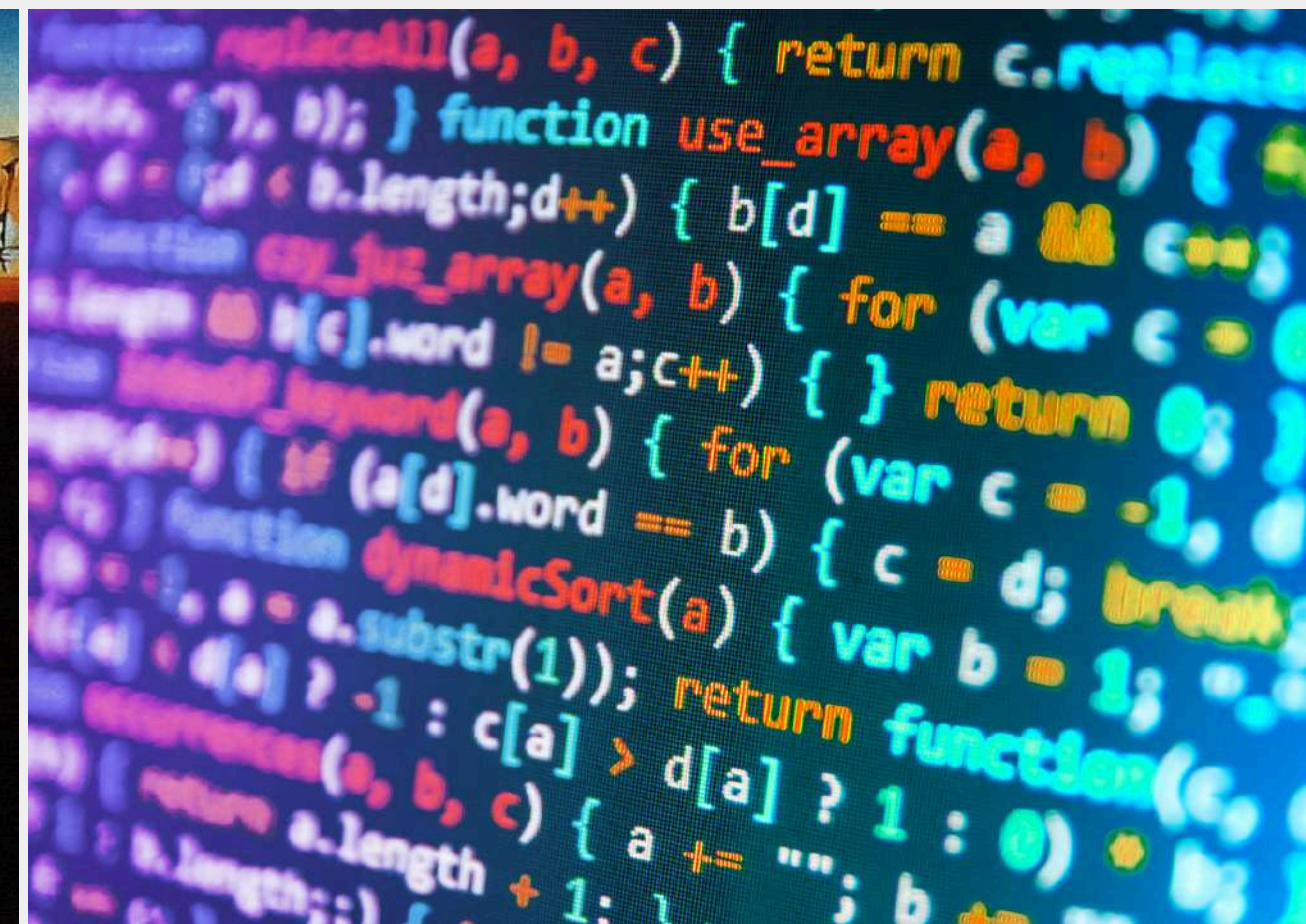
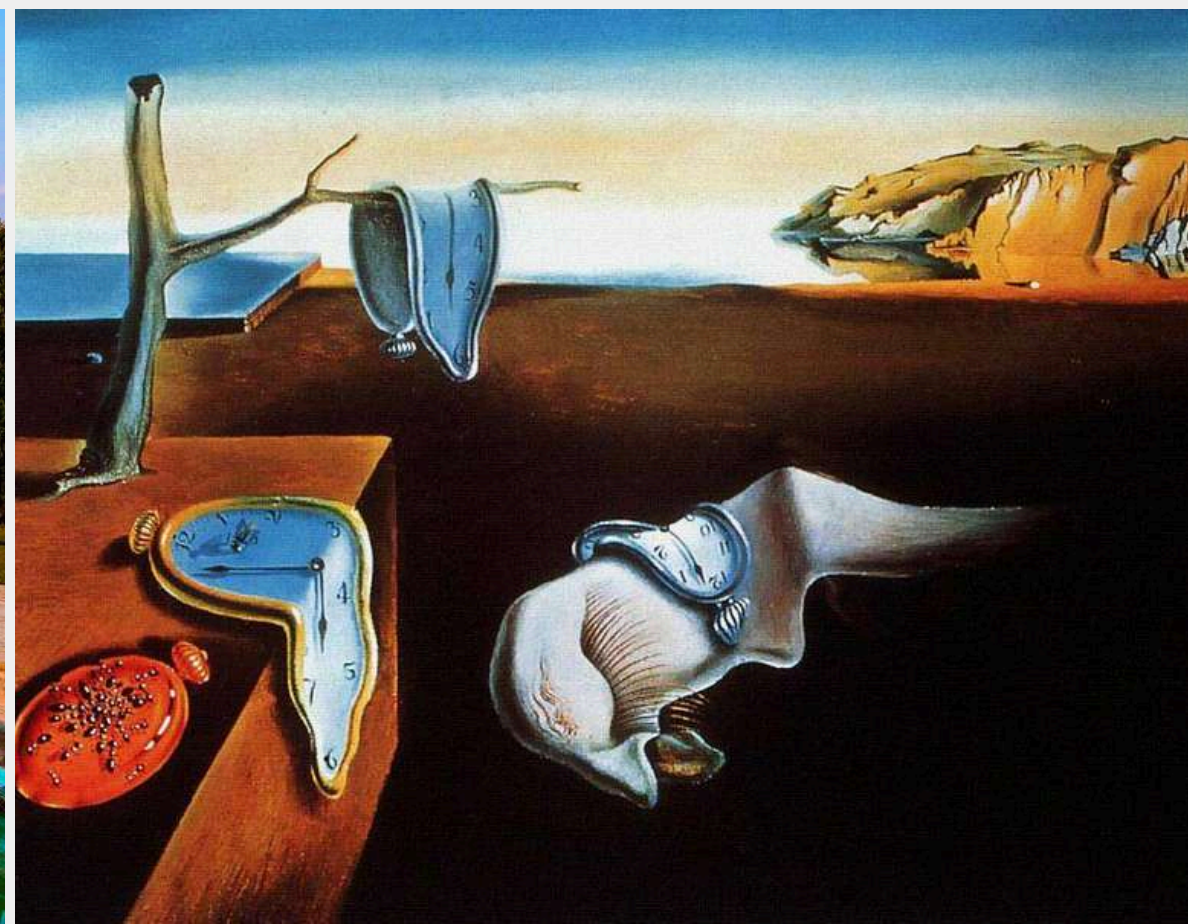
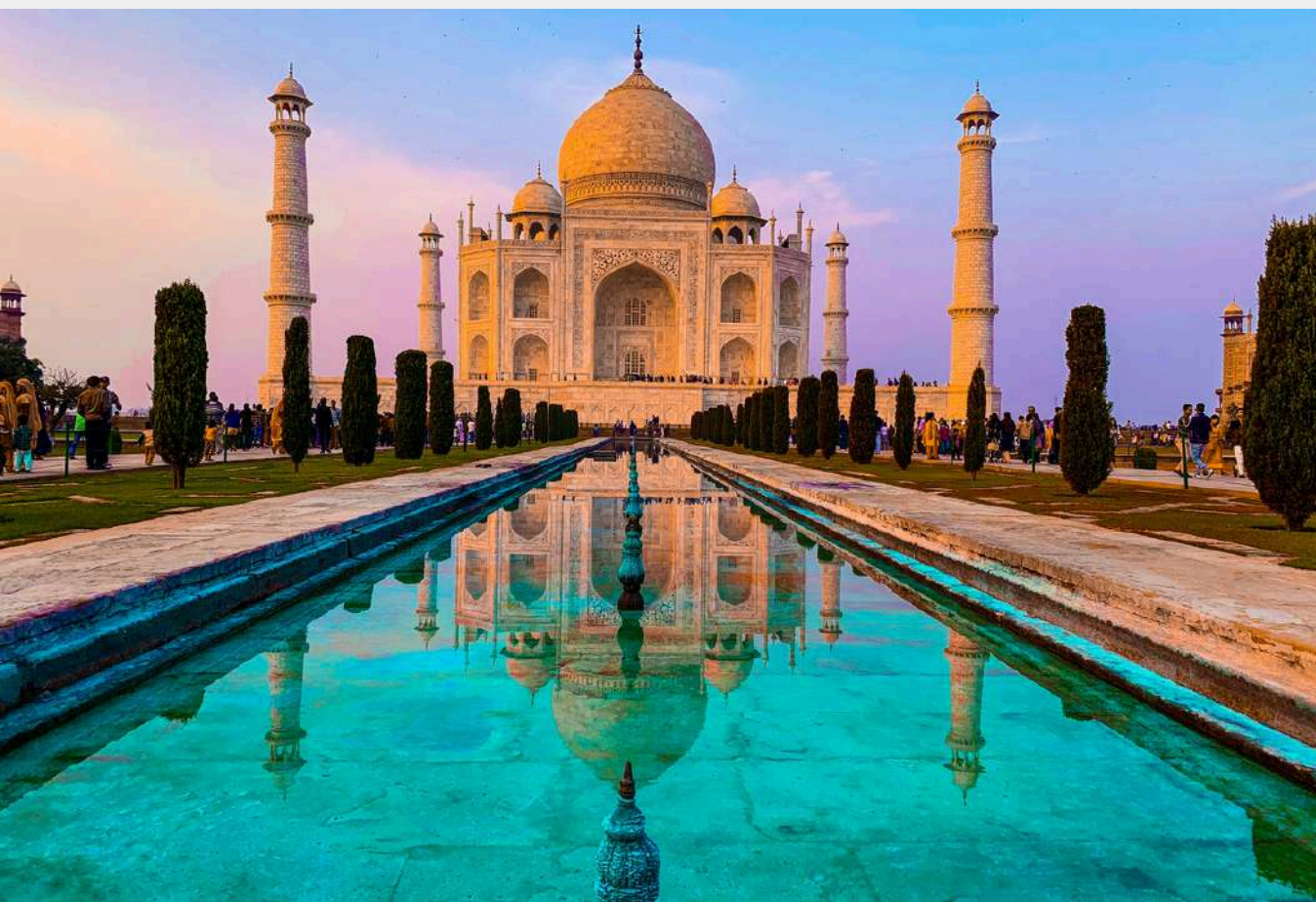
Об'єкти авторського права

Що це: оригінальні творчі роботи (тексти, музика, програмне забезпечення, тощо).

Набуття прав: виникає автоматично при створенні. Реєстрація в УКРНОІВІ.

Приклад: код програми, тексти на сайті стартапу.

Особливості: не потребує реєстрації, але реєстрація може бути корисною для доказу авторства; може бути недостатньо для повної охорони активів бізнесу.

Винахід (корисна модель):

результат інтелектуальної, творчої діяльності людини в будь-якій сфері технології

Корисна модель (простими словами) на відміну від винаходу – швидший і дешевший варіант патентування технологічного рішення тільки для певних видів об'єктів технологій (охороняється до 10 років).

Промисловий зразок

результат творчої діяльності людини у галузі художнього конструювання, характеризується будь-яким новим видом форми, конфігурації, кольору чи сукупності цих елементів у продукті, що створює естетичне враження.

Торговельна марка

МОРШИНСЬКА

позначення, за яким товари і послуги одних осіб відрізняються від товарів і послуг інших осіб.

Як подати заявку?

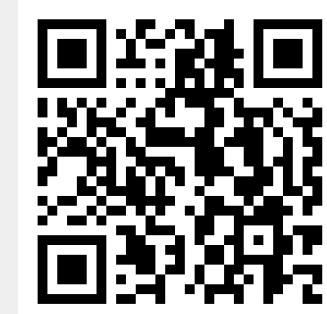

Приклад заповнення заявки

Подати можна:

- На папері
- Електронно

Детальна інформація тут:

Національний орган інтелектуальної власності
Державна організація "Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій"
вул. Дмитра Годзюка, 1, м. Київ-42, 01601

ЗАЯВА
на державну реєстрацію авторського права на твір

Номер заявки _____ Дата подання _____
(заповнюється УКРАЇНЦЬОМ) (заповнюється УКРАЇНЦЬОМ)

1. Відомості про твір

1.1. Вид і повна назва твору
Літературний письмовий твір «Лісова казка про сім'ю Івачків»

1.2. Скорочена назва твору* *«Івачки»*

1.3. Анотація або реферат твору*
Літня казка про дідькове життя лісових мешканців.
(рекомендований розмір - до 300 друкованих знаків)

1.4. Дата остаточного завершення роботи над твором: число *01* місяць *01* рік *2023*

1.5. Відомості про оприлюднення твору*
Петренко П. П. Лісова казка про сім'ю Івачків – К.: Дзеркало, 2023. – 200 с.
(зазначити дату (рок) та форму (спосіб) оприлюднення твору)

1.6. Відомості про твір, щодо якого цей твір є похідним*
не є похідним твором
(зазначити, на основі якого твору зроблено переклад, адаптацію, аранжування тощо, їх правомірність)

1.7. Відомості про твір або частину твору, що включено до твору, права на який реєструються*
до твору не включено інші твори
(зазначити інші твори та їх авторів, а також правомірність їх включення до твору)

1.8. Відомості про попередню реєстрацію*
попередня реєстрація відсутня
(якщо так, зазначити дату та номер попередньої державної реєстрації в Україні авторського права і (або) договору, який стосується майнових прав на твір)

1.8. Якщо так, зазначити дату та номер попередньої державної реєстрації в Україні авторського права і (або) договору, який стосується майнових прав на твір

Заявку на державну реєстрацію авторського права подає суб'єкт авторського права:

- автор твору (первинний суб'єкт авторського права);
- спадкоємець автора (в разі наявності свідчення про спадщину);
- інші фізичні або юридичні особи, до яких перейшли майнові права на твір на підставі закону (роботодавець щодо службового твору, замовник щодо твору створеного за замовленням).

1.1. Вид твору визначається відповідно до статті 6 Закону України «Про авторське право і суміжні права» та назва твору - відповідно до назви вказаної на примірнику твору.

1.2. Зазначається за наявності

1.3. Короткий опис (виклад змісту) твору не більше 300 друкованих знаків.

1.5. За наявності оприлюднення зазначається дата (рік) та форма (спосіб) оприлюднення твору (опублікування статті в журналі, опублікування книги, публічний показ фільму тощо). До заявки додається документ, що свідчить про факт і дату оприлюднення твору (титольна сторінка, зміст, скріншот вебсторінки тощо).

1.6. Зазначається, на основі якого твору зроблено переклад, адаптацію, аранжування тощо, їх правомірність (назва твору, автор, права на створення похідного твору надано договором від № ___). До заявки додається документ, що підтверджує згоду на створення похідного твору від суб'єкта (суб'єктів) авторського права на використаний твір (твори) у випадках, коли така згода передбачена Законом.

1.7. Зазначаються твори та їх автори, а також правомірність їх включення до твору (назва твору, автор, права на включення в збірку творів надано за договором від № ___). До заявки додається документ, що підтверджує згоду на включення твору до збірки від суб'єкта (суб'єктів) авторського права на використаний твір (твори) у випадках, коли така згода передбачена Законом.

Реєстрація авторського права на твір: покрокова інструкція #автор #право

УКРНОІВІ (IP офіс)

IP OFFICE

Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій

Як заєєструвати своє авторство

відеоінструкція

Watch on YouTube

Як подати заявку?

Приклад
заповнення
заявки

Детальна
інформація тут:

Заявка на державну реєстрацію промислового зразка
(Під час заповнення відповідна клітинка "☐" відмічається позначкою "x")

1. Вхідні реквізити заявки
Номер заявки, визначений заявником: _____
(62) ☐ Ця заявка є виділеною з попередньої заявки: _____
☐ Ця заявка подається на основі додаткових матеріалів, поданих _____, щодо заявки: _____

2. Заява про державну реєстрацію промислового зразка
Прошу (просимо) здійснити державну реєстрацію промислового зразка/промислових зразків, зазначеного/зазначених у цій заявці

3. (71) Відомості про заявника/заявників
X 3.1. Для фізичної особи
Прізвище **Карпенко**
Ім'я **Кирило**
По батькові (за наявності) **Костянтинович**
Число, місяць, рік народження **15.10.1990**
Реквізити документа, що посвідчує особу _____ № **001111101**,
(серія (у разі наявності))
найменування органу, що видав, **8030**, дата видачі **16.10.2011**
Реєстраційний номер облікової картки платника податків (РНОКПП)* **3333333333**
Унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі* **19901015-04058**
Задеклароване/зареєстроване місце проживання (перебування) _____

У р заяв своє Як пози поп (дата)

Як зареєструвати промисловий зразок в Україні: покрокова інструкція від IP OFFICE
УКРНОІВІ (IP офіс)
IP OFFICE
Український національний центр інтелектуальної власності та інновацій

Як зареєструвати промисловий зразок відеоінструкція

Watch on YouTube

Як подати заявку?

Приклад
заповнення
заявки

Детальна
інформація тут:

Заявка
на державну реєстрацію винаходу (корисної моделі)

(Під час заповнення відповідна клітинка "□" відмічається позначкою "x")

1. Вхідні реквізити заявки

Номер заявки, визначений заявником: _____

(86) Номер та дата подання міжнародної заявки: _____

(62) Ця заявка є виділеною з попередньої заявки: _____

Ця заявка подається на основі додаткових матеріалів, поданих _____, (дата) щодо заявки: _____

2. Заява про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі)

Прошу (просимо) здійснити державну реєстрацію

винаходу

корисної моделі

секретного винаходу

секретної корисної моделі,

зазначеного (зазначеної) в цій заявці.

3. (71) Відомості про заявника/заявників

3.1. Для фізичної особи

Прізвище **Карпенко**

Ім'я **Петро**

По батькові ***Петрович**

Число, місяць, рік народження **24.08.1985**

Реквізити документа, що посвідчує особу _____ № **001122338**,

Як зареєструвати винахід і корисну модель в Україні: пояснюємо у відео
УКРНОІВІ (IP офіс)

IP OFFICE
Національний інтелектуальний власності України

Як зареєструвати винахід чи корисну модель

відеоінструкція

Watch on YouTube

Портфель ІР

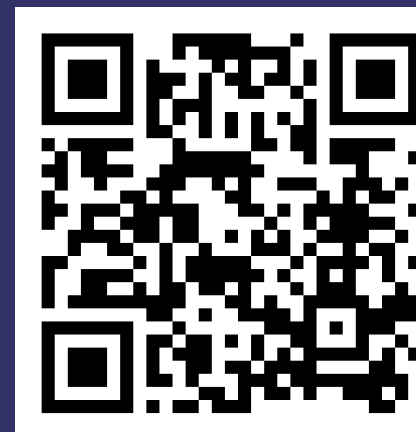
переселенець з Маріуполя Пузенко К. Д.
(франшиза ТМ Супкультура)

Патент України на КМ “СПОСІБ
ПРИГОТУВАННЯ ТА ПОДАЧІ СУПУ”

та свідоцтво на ТМ

Реєстрація торговельної марки.

Гайд по заповненню заяви є на сайті УКРНОІВІ

* **Заявка** на державну реєстрацію торговельної марки повинна містити:

- заяву про реєстрацію ТМ (наведена вище);
- зображення ТМ, що заявляється (5 зображень 8x8 для чорно-білої ТМ та 10 зображень 8x8 для кольорової ТМ);
- перелік товарів і послуг, для яких заявник просить зареєструвати ТМ, згрупованих за МКТП (якщо перелік повністю зазначений у заяві, тоді окремо подавати його не потрібно);
- документи, що додаються до заявки (в тому числі квитанцію про сплату збору за подання заявки).

3

(330) код держави _____
 (230) показу експоната, у якому використано або представлено торговельну марку, на офіційній або офіційно визнаній міжнародній виставці
дата показу експоната _____
код держави _____
 У зв'язку з відсутністю вільного місця відомості цього розділу додаються до заявки, про що зроблено відмітку в пункті 9.4 розділу 9.

7. Торговельна марка
7.1. (540) Зображення торговельної марки (8 × 8 см).

Якщо ТМ не може бути представлена одним зображенням, усі її зображення додаються до заявки та відмічається позначкою відповідна клітинка у пункті 9.1 розділу 9 форми заявки. Така ТМ представляється не більше ніж шістьма зображеннями, які дають найбільш повне уявлення про неї (**комплект зображень**).

У п. 7.2 заявки відмічається позначкою відповідна клітинка і він заповнюється, якщо наведене у пункті 7.1 форми заявки зображення ТМ виконано в кольорі. У цьому пункті

Як зареєструвати торговельну марку в Україні: відеоінструкція
УКРНОІВІ (IP офіс)
IP OFFICE
УСЛІДІВАЙТЕ НАШІ ІНІЦІАТИВИ
ПІДПІСЬОМІСТЬ ІНОВАЦІЙ

Як зареєструвати торговельну марку відеоінструкція

Watch on YouTube

7.2. (591) Колір чи комбінація кольорів
Основні частини торговельної марки _____
7.3. (551) Торговельна марка, що представляє фізичну особу
Перелік осіб, які мають права на торговельну марку _____
7.4. (554) Торговельна марка, що представляє юридичну особу
про що зроблено відмітку в пункті 9.4 розділу 9 _____
7.5. (556) Торговельна марка, що представляє фізичну особу, яка померла

Кейс: Конфлікт дизайну і технічного рішення

Компанія А

Виводить на ринок складний електросамокат із унікальною S-подібною рамою та прихованим шарніром для швидкого складання.

Для охорони прав на зовнішній вигляд подає заявку на промисловий зразок.

Уже через кілька місяців отримує свідоцтво в Україні

У червні того ж року зображення зразка публікується у відкритому реєстрі.

Компанія Б

Через понад рік подає заявку на корисну модель, описуючи той самий механізм складання як власне технічне рішення.

Ціль — заблокувати конкурента через технічну «начинку», а не дизайн

Правові наслідки та стратегічні кроки

Промисловий зразок компанії А вже став частиною загальнодоступного рівня техніки (prior art)

Це ставить під сумнів новизну корисної моделі компанії Б

Навіть якщо УКРНОІВІ видасть охоронний документ, компанія А отримає юридичний інструмент для оскарження його чинності в суді

Можлива контратакувальна стратегія компанії Б

Доводити, що форма рами зразка компанії А є функціонально обумовленою

Посилатися на принцип: «чиста функція» не підлягає охороні як дизайн

Оскаржити чинність прав на промисловий зразок через відсутність новизни або художньої складової

**УКРАЙ ВАЖЛИВО ВИТРИМУВАТИ РЕЖИМ СЕКРЕТНОСТІ ЩОДО ВСІЄЇ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО
СТАНОВИТЬ КОМЕРЦІЙНУ ЦІННІСТЬ ДЛЯ СТАРТАПУ.
BETTER SAFE THAN SORRY.**

01 забезпечити технічний захист інформації, наприклад, встановлювати паролі, ідентифікації користувачів у декілька етапів тощо;

02 письмово повідомляти всім особам, які мають доступ до інформації, що вона становить комерційну таємницю;

03 визначити правила доступу до комерційної таємниці, процедуру її розголошення третім особам та дотримуватися таких правил;

04 укладати договори про нерозголошення.

Вибір території патентування

1

Національне патентування – підготовка патентної заявки та подача в країні, де знаходиться підприємство.

2

Європейське патентування (ЕРО) – подача заявки для отримання патентів в 39 країнах-учасницях Європейської патентної конвенції.

3

Міжнародне патентування (РСТ) – подання однієї заявки для отримання права на подачу протягом 29-30 місяців заявок у понад 150 країнах.

Підготовка та подання заявки та підтримання чинності

АВТОРСЬКЕ ПРАВО

ПРОМИСЛОВА ВЛАСНІСТЬ

ФОРМА ЗАХИСТУ

Під формою захисту розуміють комплекс організаційних заходів щодо захисту суб'єктивних прав та охоронюваних законом інтересів

В залежності від суб'єкта, який здійснює захист, розрізняють 2 основні форми захисту:

- юрисдикційну (судовий та спеціальний (адміністративний) порядок захисту)

та

- неюрисдикційну (самозахист, переговори, медіація, третейський розгляд).

Яскравим прикладом саме альтернативного вирішення спору у сфері інтелектуальної власності є вирішення спору між ROSHEN та БКК про право попереднього користувача на зображення для упаковки товарів 30-го класу МКТП (торти) — торту «Київський».

ПРИПИНЕННЯ ПОРУШЕННЯ НА МАРКЕТПЛЕЙСАХ

- Для інтернет-платформ не існує уніфікованої системи розгляду спорів щодо ІР прав.
- Кожна платформа має власний алгоритм вирішення спорів.
- Роль грає юрисдикція платформи (переважно США).

- Платформа блокує суперечливий товар;
- Вирішення спору покладається на сторони конфлікту;

- Суд;
або
- Вирішення спору за згодою сторін;

Головний чинник: економічна цінність об'єкту

Etsy

ПРО **SME FUND**

SME Fund 2026 — грантова програма, ініціатива Європейської комісії, що реалізується Відомством з інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO), спрямована на підтримку малих і середніх підприємств у отриманні правової охорони на об'єкти інтелектуальної власності.

Для малих і середніх підприємств (МСП) на національному та регіональному рівнях впроваджуються механізми часткового відшкодування витрат за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності.

EUIPO

SME FUND 2026

Сайт УКРНОІВІ

Facebook УКРНОІВІ

**Консультації на
порталі Дія-Бізнес**

+380 (44) 494-05-51

office@nipo.gov.ua

м. Київ, вул. Дмитра Годзенка, 1